

ŠentRUPERT

Glasilo krajanov krajevne skupnosti Šent**rupert**

• LETO: VI. / 2 • 23. junij 2004 • Glasilo izhaja štirikrat letno • Za krajan

POLETJE V ŠENTRUPERTU

V soboto, 5. junija 2004, se je v Šentrupertu v sicer deževnem vremenu pričelo KULTURNIO POLETJE. Z nastopom priznane slovenske zasedbe TERRA FOLK v cerkvi sv. Ruperta se je namreč pričel sklop kulturnih dogodkov pod skupnim imenom POLETJE V ŠENTRUPERTU.

Koncert, ki je bil sprva napovedan na prostem, na Veseli Gori za Barbovo graščino, smo namreč morali zaradi slabega vremena prestaviti v cerkev.

Skupina TERRA FOLK je s skoraj dveurnim programom navdušila ravno prav številno občinstvo, ki je resnično uživalo v virtuosnih podvigih izkušenih glasbenikov, kar so potrjevali tudi siloviti aplavzi. Prav tako pa so bili glasbeniki navdušeni nad akustiko pod gotskimi oboki, ki je celotnemu koncertu dodala še poseben čar, še posebej pa tedaj, ko so glasbeniki svojo zadnjo skladbo odigrali med občinstvom - brez ozvočenja.

Iskrena hvala pa tudi župniku in dekanu Mirku Simončiču, saj brez njegovega razumevanja ne bi mogli doživeti glasbe v takšni popolnosti.

Koncert je organiziralo Turistično društvo Šentrupert v sodelovanju s Krajevno skupnostjo Šentrupert.

POLETJE V ŠENTRUPERTU pa bo tudi letos KULTURNO VROČE.

Že v soboto, 26. junija 2004, bomo na trgu v Šentrupertu lahko doživeli VELIKI ZABAVNI VEČER s HELENO BLAGNE ZAMAN.

Že naslednji dan, v nedeljo, 27. junija, bomo lahko v cerkvi sv. Ruperta prisluhnili zvokom HARFE, saj načrtujemo nastop priznane harfistke SOFIE RISTIČ.

Iz programa IMAGO SLOVENIAE – PODOBA SLOVENIJE bomo gostili priznano violinistko ANJO BUKOVEC.

V septembru pa bomo POLETJE V ŠENTRUPERTU poskušali skleniti s PRIFARSKIMI MUZIKANTI.

Prav poseben dogodek letošnjega poletja pa bo VELIKI POLETNI KONCERT PIHALNEGA ORKESTRA SV. RUPERTA; z njim bodo na trgu v Šentrupertu zaznamovali svojo petletnico obstoja. Ob tej priložnosti tudi pričakujemo izid njihove prve CD-plošče.

Že zdaj na vse glasbene dogodke – prijazno vabljeni!

Rupert Gole, predsednik

*Večer s Heleno Blagne Zaman - sobota, 26. junij 2004,
ob 21. uri na trgu v Šentrupertu*

*Sofia Ristič: Koncert na harfi - nedelja, 27. junij 2004,
ob 20. uri v cerkvi v Šentrupertu*

*Anja Bukovec: Violinski koncert - torek, 13. julij 2004,
ob 21. uri na Veseli Gori*

DOGAJANJA V KS IN DRUŠTVIH

DOGAJANJE V KRAJEVNI SKUPNOSTI ŠENTRUPERT

Člani sveta so se na 15. redni seji zbrali 1. aprila 2004. Z vabilom na sejo so člani dobili tudi predlog načrta za leto 2004; z njim so se člani strinjali.

Načrtovana dela za leto 2004 - komunalno področje

Zap. št. prioritete	Lokacija predvidenih del	Opis del	Občinski proračun	Sredstva KS
1	Horn - Šentrupert	Rekonstrukcija	8.000.000	2.000.000
2	Zaloka-Ravnice-Vesela Gora	nov vod		1.500.000
3	Pomoč vaškim vodovodom			2.000.000
4	Popravek projekt dokument. za kanalizacijo - Šentrupert			2.000.000
			8.000.000	7.500.000

Načrtovana dela za leto 2004 - cestno področje

Zap. št. prioritete	Potek ceste-relacija	Kategorija ceste lokal., kraj.	Predvidena dela	Občinski proračun	Sredstva KS
2	Slovenska vas - Šentrupert	lokalna	odkup zemljišč	8.000.000	1.500.000
2	Viher	lokalna	rekonstrukcija	7.100.000	5.500.000
4	Krajevne ceste	krajevne	preplastitev, novogradnje	1.200.000	5.000.000
5	Pluženje krajevnih cest				5.000.000
6	Javna razsvetljava				4.000.000
7	Ureditev peskokopa				2.000.000
	SKUPAJ:			16.300.000	23.000.000

Ostali stroški

1	PGD Šentrupert	nabava vozila			1.000.000
2	PGD Sv. Rok	gradnja gasilskega doma			1.000.000
3	Pihalni orkester Šentrupert				1.000.000
4	Turistično društvo	Poletje v Šentrupertu + knjiga			1.000.000
5	Pomoč ostalim društvom	pomoč		cca	1.000.000
6	KD	vzdrževanje doma			1.000.000
7	Delovanje KS (najemnina, plače, material itd.)				10.000.000
8	Grad Vesela Gora				5.000.000
			SKUPAJ		21.000.000

Napovednik

Dogajanja v KS in društvih	2
Iz Upravne enote Trebnje	9
Utrip župnije	10
Med šentruperskimi koreninami	13
Šolski in kulturni utrip	14
Spominjanja	19

V Zabukovju moramo ograditi peskokop, da bomo lahko poklicali inšpektorja, saj le tako lahko dobimo dokumentacijo za delovanje peskokopa. Na sejo je prišel tudi gospod Možina z Mirne, ki nam je predstavil svoje predloge za peskokop Zabukovje. V letu 2002 je na Občini Trebnje predlagal razširitev prostorskega načrta. V projektu je zajeto 18,5 ha površine za sanacijo končnega projekta, da v naravi ne bi nastala prevelika rana, dejanska poraba pa bi bila manjša.

Člani sveta so predlagali, naj gospod Možina na KS pošlje svoje predloge v celoti; v njih mora biti zajeta tudi cena za koncesijo za območje v celoti, predlog odnosov med KS in njim, rešitev sedanjega stanja najemne pogodbe med KS in Mejaševo, nakup zemljišč.

Rupert Gole, svetnik, je povedal, da na Občini Trebnje želijo, naj bi bila osrednja prireditelj ob vstopu v EU v Nebesih nad Šentrupertom. JSKD Trebnje bi zagotovil kulturni program, ostale stroške pokrije Občina Trebnje. Tako s samo prireditvijo KS Šentrupert ne bo imela stroškov, bo pa veliko dela. KS bo pomagala pri organizaciji prireditve, v organizacijski odbor za prireditev pa predlagala predsednika Toneta Ruglja in člana sveta Izidorja Kovaljeva.

Na 16. redni seji so se člani sveta zbrali 14. maja 2004. Po projektu za peskokop Zabukovje bo treba postaviti od 800 do 900 metrov ograje. Za postavitev ograje bi dobili ponudbo od Okorna in Pavlina. SCT Ljubljana želi, da jim damo ponudbo za približno 100.000 m³ peska. Člani sveta so se strinjali, da SCT Ljubljana ne bi dobil ponudbe, ker je to prevelika količina peska in bi prehitro izkoristili ves gramoz. Hkrati bi z vožnjo s težkimi tovornjaki uničili cesto in bi krajani nasprotovali.

Za širitev ceste Slovenska vas-Šentrupert mora KS Šentrupert odkupiti zemljo od lastnikov. Denar bomo od Občine Trebnje

dobili v osmih dneh po podpisu pogodbe. Pogodbe nam bo sestavila gospa Slapšakova iz Prelesja.

Člani sveta so tudi sprejeli sklep, naj predsednik sveta KS Tone Rugelj in svetnik Rupert Gole oblikujeta svetniško vprašanje za občinski svet; vprašata naj, kaj bo Občina Trebnje naredila, da grad Škrljevo ne bo še naprej propadal. Drugo vprašanje pa je vezano na lansko obljubo, ko je Občina Trebnje izjavila, da bo cesta Zabukovje v celoti asfaltirana, vendar ni bilo narejeno, da bi pa letos dokončala, nimajo v načrtih.

Krajani Roženberka imajo svoj vodovod v zelo slabem stanju. Občina Trebnje predlaga, naj bi se krajani priključili na vodovod Jesenice. Gospod Markovič je pojasnil, da krajani ne nasprotujejo priključitvi na vodovod, vendar ne na glavni vod. Od Otona Kreglja naprej lahko zgradijo rezervoar in vodo prečrpavajo na Roženberk. Občina Trebnje bi morala narediti izračun stroškov.

V Vrheh sedanja vrtina ni uporabna, zato bo potrebno pogledati drugo varianto vrtanja v dolini.

Irena Ribič

O VODOVODU

Letos smo predvsem odpravljali napake na vodovodnem omrežju. Le-teh ni tako malo, saj je več kot pol vodovodnega omrežja dotrajanega. Na Homu smo položili 120 metrov cevi za štiri nove priključke, vendar bodo aktivni šele ob menjavi cevi Hom-Kamnje – le-to pa bo realizirano do konca julija letos.

Največ preglavic nam še vedno dela črpalka na Homu. Do izpadov črpalke prihaja predvsem ob koncu tedna, saj je takrat poraba električne energije znatno večja.

Za moteno oskrbo z vodo se vam opravičujemo.

Milan Prah, vzdrževalec

POJASNILO

V glasilu ŠentRUPERT ŠT. VI/1 z dne 23. marca 2004 smo v Zaključnem računu KS za leto 2003 pri odhodkih pod točko 6 POMOČ DRUŠTVOM IN USTANOVAM napisali, da je KO RK dobil 478.415,28 tolarjev. V tem znesku je zajet račun za RK iz decembra 2002 in je bil plačan v januarju 2003, v decembru pa smo za leto 2003 nakazali za KO RK še 200.000 tolarjev. Pomotoma pa smo v konto KO RK zapisali še znesek 78.400 tolarjev; le-ta je bil plačan za Zvezo združenj borcev. Za napako se opravičujemo.

Nekateri krajani očitajo svetu KS Šentrupert, da uporablja sredstva krajevnega samopriskevka za organizacijo kulturnih prireditev oziroma nenamensko. Vendar lahko zagotovimo, da je ves denar iz krajevnega samopriskevka namenjen le za vlaganje v infrastrukturo, kot je tudi razvidno iz tabele predvidenih dohodkov in načrta KS.

ČEBELARSKO DRUŠTVO MIRNA-ŠENTRUPERT

V soboto, 22. maja 2004, je bilo na Lanšprežu II. SREČANJE SLOVENSКИH ČEBELARJEV, da bi počastili 220. obletnico smrti znamenitega čebelarja Petra Pavla Glavarja, duhovnika in pisca prvega strokovnega dela o čebelah v slovenskem jeziku. Na Lanšprežu je namreč Peter Pavel Glavar preživel skoraj 20 let in to obdobje bistveno zaznamoval s skrbjo za čebele, hkrati pa je med našimi ljudmi širil napredno kmetijstvo, z lastnim zgledom pa pomagal številnim revežem.

Slovesnost se je pričela s svečano parado 78 praporov čebelarskih društev Slovenije in z narodnimi nošami iz Kamnika in Komende; prisostvovali pa so tudi župani občin Komende, Lukovice in Trebnjega. Sveto mašo je vodil upokojeni beograjski nadškof Perko, somaševal pa je prošt Lap. Svečani govornik je bil predsednik Čebelarske zveze Slovenije Lojze Peterle, spregovorili so tudi župana in županja, nato pa v znak prijateljstva in sodelovanja med Komendo in Trebnjim posadili dve lipi – Komenda – in Lanšprež – kraja rojstva in smrti velikega čebelarja Petra Pavla Glavarja.

Ob tej priložnosti je bil predstavljen tudi zbornik o Petru Pavlu Glavarju OBUJENI SPOMIN, ki sta ga uredila univ. dipl. inž. gozdarstva Franci Šivec, podpredsednik Čebelarske zveze Slovenije, in prof. Jože Zupan.

Ob obujanju spominov je misel poromala tudi v tiste čase, ko so se začela prva prizadevanja, da bi obnovili kapelo svetega Jožefa na Lanšprežu, v kateri počivajo posmrtni ostanki velikega čebelarja. Pobudnik je bil moj oče Maks Kurent – in

kar počaščen sem bil, ker so ga v svojem nagovoru omenili tako nadškof Perko kot prošt Lap in predsednik Peterle.

Kot predsednik gradbenega odbora za obnovo Lanšpreža sem si po svojih močeh prizadeval, da bi bilo drugo srečanje slovenskih čebelarjev pri vseh udeležencih v čim lepšem spominu. Hkrati pa čutim dolžnost, da se zahvalim vsem iz naše krajevne skupnosti, ki ste sodelovali pri prireditvi. Najprej se zahvaljujem Cerkvemu pevskemu zboru in gospodu kaplanu, Pihalnemu orkestru sv. Ruperta z dirigentom Boštjanom Dimnikom, gostilni Jaklič, ki je poskrbela, da množica ljudi ni bila lačna, in profesorju Jožetu Zupanu, ki je sodeloval pri nastajanju knjige o Petru Pavlu Glavarju in že dvajset let podpira ohranitev spomina na zaslužne čebelarje. In še zahvala vsem tistim, ki ste kakor koli pomagali, da je drugo srečanje slovenskih čebelarjev v zadovoljstvo vseh uspelo. Hkrati pa bo vsem ostal spomin na kraj, kjer je Peter Pavel Glavar po vsestranskem delu našel večni počitek – zdaj še toliko bolj, ker je kapela sv. Jožefa obnovljena – prizadevamo pa si, da bi tudi zunanost kapele v naslednjih letih dobila obnovljeno podobo.

Peter Kurent, predsednik

DEJAVNOST VINOGRADNIŠKEGA DRUŠTVA ŠENTRUPERT

Društvo vinogradnikov Šentrupert je tudi v tem četrletju pokazalo precejšnjo aktivnost.

V mesecu marcu smo imeli redno pokušnjo oziroma degustacijo vin letnika 2003. Člani društva so prinesli za ocenjevanje 102 vzorca rdečih vin, od tega 76 vzorcev cvička, 5 vzorcev žametne črnine, 2 vzorca dolenjsko rdeče, 16 vzorcev modre frankinje, 2 modra pinota in 1 modra frankinja barrique. Od belih vin pa: 42 vzorcev belega vina, 11 vzorcev laškega rizlinga, 4 renske rizlinge, 5 kernerjev, 2 bela pinota, 2 rumena muškata, 1 sauvignon, 1 zeleni silvanec barrique (letnik 1999) in 1 vzorec laškega rizlinga pozne trgatve.

Ocenjevalna komisija je ocenila, da so bila vina gladka, pitna, s prijetno svežino in z manj kisline – vzrok za to je njihova sortna sestava. Člani komisije pa so pogrešali morda le malo več ekstraktnosti, saj so bila nekatera vina bolj prazna.

Splošno pa so za rdeča vina ocenili: cvički so bili sorazmerno lepi, čeprav so imeli nekateri vzorci pomanjkljivosti zaradi toče. Nekatere vzorce je spremljala tudi grenčica zaradi suše.

Pri vinih pa je bilo tudi nekaj napak zaradi kletarjenja (prenizka uporaba SO₂, premalo pozornosti do čistoče in oksidacija).

Natančni rezultati so objavljeni v biltenu CVIČEK 2004, ki ga vsako leto izda društvo ob svoji prireditvi – pred nekaj dnevi.

Društvo se je bolj slabo predstavilo na ocenjevanju v Kostanjevici, saj smo oddali le 25 vzorcev, kar je v primerjavi z nekaterimi društvi bolj malo, vsi vzorci pa so prejeli diplome ali priznanja. Menda smo bili preveč kritični do lastnih vzorcev vin.

Posebno pa se je izkazal vzorec cvička Antona DIMA z Migolice 11, saj je prejel VELIKO ZLATO MEDALJO za CVIČEK z oceno 16,10.

Še posebno pa se je izkazala modra

Ocenjevanje vin je ndvse resno opravilo

frankinja barrique – Vinska klet Jože FRELIH Šentrupert, ki je tudi prejela VELIKO ZLATO MEDALJO z oceno 18,33 ter bila razglašena za PRVAKA.

Obema ISKRENE ČESTITKE, vsem pa dobro letino v letu 2004!

Franci Bartolj, predsednik

DOGAJANJE V KULTURNEM DRUŠTVU

Pomlad je v Kulturnem društvu Šentrupert prinesla uprizoritev igre – priredbo komedije Gorana Gluviča Videoklub s provokativnim naslovom Bog ne daj, da bi crknu ...; uprizorila jo je naša gledališka sekcija pod vodstvom Damjana Zupančiča in Danijela Pejoviča ter v igralski zasedbi: Tadej Kovaljev, Aljaž Sitar, Maja Gračan, Petra Kiderič in Damjan Zupančič. Igra nam je postregla z vrsto komičnih prizorov, kjer se prepletata vulgarnost vsakdanjika s scenami obskurnega, ki pa ni tako daleč od realnega življenja. Predstava je bila pri gledalcih izredno dobro sprejeta tako doma kot tudi na gostovanjih po Dolenjski.

Vsi skupaj si lahko le želimo, da je to ponovno vzpon gledališke dejavnosti v našem kraju. Skupini lahko le zaželimo prijetno in uspešno delo tudi pri postavitvi naslednje igre, vsem krajanom in tudi ostalim pa se skupina zahvaljuje za pomoč pri organizaciji same igre kot tudi, da ste igro obiskali in s tem podprli prizadevanja gledališke skupine.

Drugo soboto v maju smo se romarji iz naše doline in tudi od drugod odpravili na tradicionalno romanje Od Vesele Gore do Zaplaza, ki ga s pomočjo Župnijskega urada Šentrupert in podporo ljudi s Čateža

organizira domače Kulturno društvo. Tako se je skupina romarjev odpravila v nedeljo po prvi maši izpred cerkve sv. Frančiška Ksaverija na Veseli Gori ter v prijetni družbi po stari romarski poti v dobrih štirih urah priromala do cerkve Marijinega vnebovzetja na Zaplazu nad Čatežem, kjer je bila sveta maša.

Za organizacijo je bilo dobro poskrbljeno, saj je tudi tokrat vse ljudi, ki so želeli na romanje, zjutraj pobral avtobus na Čatežu in jih pripeljal do Vesele Gore, popoldne pa je vse Šentruperčane odpeljal nazaj. Prav

posebna zahvala gre glavnemu pobudniku Petru Kurentu kakor tudi Martinu Kumru za nesebično pomoč pri urejanju poti. Vsem, ki ste kakor koli prispevali, da je tudi letošnje romanje uspelo, pa tudi tistim, ki ste se ga udeležili, se v imenu Kulturnega društva Šentrupert iskreno zahvaljujem in vas vabim, da se nam prihodnje leto spet pridružite.

Prijavili smo se tudi na razpis Občine Trebnje, ki se z vsakoletnim razpisom kar najbolj prizadeva podpreti prizadevanja lokalnih skupnosti in društev za bogato kulturno dogajanje skozi vse leto. Upamo, da bodo naša prizadevanja tudi letos podprli in nam s tem omogočili širitev naše dejavnosti.

V prihajajočih poletnih mesecih pa se nam približuje tudi Poletje v Šentrupertu, kjer aktivno sodelujemo pri organizacijskih pripravah. V juliju pa se bo skupina Cantamus v sklopu prireditev v počastitev vstopa Slovenije v Evropsko unijo udeležila prireditve v Düsseldorfu v Nemčiji; tam bo s svojim petjem predstavila našo državo in naš kraj prebivalcem tega nemškega mesta.

Vsem članom pa želim prijetne prihajajoče poletne dni in čimveč užitkov na dopustu.

Damjan Zupančič, predsednik

OCENJEVANJE KRAJA 2004

Kot smo že napovedali v prejšnji številki ŠentRUPERTA, je Turistično društvo Šentrupert tudi letos pristopilo k ocenjevanju kraja in okolice z naslovom: **NAŠ KRAJ, LEP IN GOSTOLJUBEN**. Tudi letos smo sklicali razširjeni organizacijski odbor, ki je že pobral prijave. Prav tako smo na vsa gospodinjstva poslali letak, kjer so bili poleg vabila navedeni tudi predstavniki po vaseh, kjer ste se krajan lahko prijavi.

Želimo si, da bi nam bilo letošnje vreme bolj naklonjeno. Pravilnik o ocenjevanju ostaja enak, prav tako se niso bistveno spremenili ocenjevalni kriteriji. Vsekakor pa smo se iz lanskizkušenj naučili, da se moramo bolj posvetiti arhitekturni skladnosti objektov z okoljem, v katerem so postavljeni, tako da letos uvajamo to kot novi kriterij. Ocenjevalne komisije bodo predvidoma dvakrat šle na teren – ob koncu junija in ob koncu avgusta. Za vse dodatne informacije glede ocenjevanja se, prosim, obrnite na vaše predstavnike, vsem tekmovalcem pa želimo karseda uspešno in vzpodbudno tekmovalstvo. Saj vemo, kaj je naš osnovni namen: ZA LEP, ČIST, UREJEN TER KRAJANOM IN TURISTOM PRIJAZEN KRAJ.

Seznam predstavnikov razširjenega odbora Turističnega društva po vaseh – območjih:

Izidor Kovaljev – Šentrupert
Janez Hrovat – Zaloka
Peter Končina – Okrog
Branko Šivavec – Ravnik
Rupert Gregorčič – Škrljevo
Ignac Breznikar – Draga
Tomaž Povše – Ravne
Dominik Povše – Hom
Ivan Gorenc – Hrastno
Lado Markovič – Gor. in Dol. Jesenice
Franc Bartolj – Bistrica
Dušan Tratar – Rakovnik in Prelesje
Franc Sluga – Slovenska vas in Brinje
Vinko Ruparčič – Straža
Joži Jerovšek – Trstenik
Jože Lukek – Vesela Gora
Bojan Brezovar – Kamnje in Vrh
Magda Mejaš – Zabukovje
Andrej Lamovšek – Kostanjevica
Marjan Starina – Roženberk

*Organizacijski odbor
Turističnega društva Šentrupert*

PROSTOVOLJNO GASILSKO DRUŠTVO ŠENTRUPERT

25. aprila 2004 smo se zbrala vsa tri društva v KS Šentrupert – Zabukovje, Sveti Rok in Šentrupert – da bi počastili svetega Florijana, zavetnika gasilcev. Povabili smo tudi gasilski društvi Veliki Cirk in Račje selo, ki sta v okviru Gasilske zveze Občine Trebnje prvi pričeli praznovati svetega Florijana v Sloveniji, imajo pa tudi cerkev, ki je posvečena našemu zavetniku. Tako se je zbralo nad šestdeset gasilcev, naše srečanje pa je polepšal še Pihalni orkester svetega Ruperta – tako med samo povorko

kot tudi med mašo v farni cerkvi, posvečeno spominu vseh pokojnih gasilcev, ter pri kapelici svetega Florijana. Tu smo imeli krajšo svečanost – kot uvod v počastitev 105-letnice društva.

V maju in juniju so se v okviru Gasilske zveze Občine Trebnje, ki združuje 28 društev, pričela gasilska tekmovanja. Pionirji so že tekmovali z dvema ekipama; usvojili so šesto in osmo mesto. Za mladince in člane ter ekipo veteranov pa so bila tekmovanja 20. junija. Med našimi člani je preverjalo znanje kar 50 gasilcev, kar je za naše društvo zelo spodbudno.

V juniju in juliju poteka nabiralna akcija za nov gasilski avto – kombi z devetimi

sedeži. Že zdaj vsem, ki ste se odzvali, prisrčna hvala! Tako po svoje vsi prispevate za večjo varnost pred požari.

V nedeljo, 1. avgusta, bomo ob 15. uri na trgu prevzeli novo vozilo, nato pa bo sledila tradicionalna gasilska veselica, na kateri bo igral znani ansambel GAMSI iz Domžal. Prisrčno vabljeni že zdaj na naš skupni praznik – 105-letnico Prostovoljnega gasilskega društva Šentrupert. Povabite pa tudi svoje sorodnike, ki so drugod, da se skupaj poveseimo uspehov našega društva!

Peter Kurent, predsednik

PLANINSKO DRUŠTVO POLET ŠENTRUPERT

Planinsko društvo POLET Šentrupert je imelo svoj prvi občni zbor v petek, 14. maja 2004. Izvolili smo nadomestne člane v organe društva, predsednik pa je še naprej ostal Bojan Brezovar. Na zboru so vodje odsekov povzeli delo v preteklem letu in predstavili načrte za letos.

Veseli nas, da smo prav vse načrtovane izlete tudi uresničili in da se nam je pridružilo veliko članov – tudi z Mirne in iz Mokronoga in je povprečno število udeležencev na izletih večje od 20. Vodja markacistov je poročal o delih na Steklasovi poti, ki je bila vzorno vzdrževana, na novo markirana, izdelali pa smo tudi brv preko potoka v Globokem. Od prireditev, ki smo jih soorganizirali s Turističnim društvom Šentrupert, lahko izdvojimo

Občni zbor je potrdil pravo pot

"Gasilski posnetek" s predzadnjega pohoda

predvsem dva pohoda po Steklasovi poti, pa tudi osrednjo občinsko prireditev ob vstopu Slovenije v EU – Iz Nebes v Evropo, kjer smo priskočili na pomoč zmajarjem, KS in Občini Trebnje. Na najlepši točki v naši občini smo svečano razobesili tudi zastavo Planinske zveze Slovenije.

Letos si bomo prizadevali, da bi ob pomoči Občine Trebnje, KS Šentrupert ter OŠ dr. Pavla Lunačka Šentrupert in OŠ Mokronog (prav v zadnjem mesecu se nam je pridružilo 15 nadobudnih planincev) omogočili izlete in pohode čim večjemu številu mladih. Jeseni bomo organizirali Planinsko šolo za mlade. Želimo si, da bi se te šole udeležili tudi osnovnošolci z Mirne.

Naj povemo še, da bo naš vodniški kader – mednarodni gorski vodnik in dva planinska vodnika – že v naslednjem mesecu postal močnejši za dva planinska vodnika A-kategorije, saj se Bojan Brezovar in Damjan Zupančič izobražujeta na tečajih, ki jih organizira Planinska zveza Slovenije.

Naj na koncu povabimo vse, ki jih takšen način prostega časa veseli, na vse ostale izlete in pohode, ki jih bo še letos organiziralo Planinsko društvo POLET Šentrupert:

10. julij 2004:

Grintavec

14. avgust 2004:

Mangart

25. in 26. september 2004:

Piz Bol – 3125 metrov – Italija

9. oktober 2004:

Tradicionalni peti pohod po Steklasovi poti

23. oktober 2004:

Turjak – Bajdiniški slapovi

28. december:

Končni izlet v neznano, kjer bomo predstavili program izletov in pohodov za leto 2005.

Joži Krnc

SREČANJE STAROSTNIKOV V ŠENTRUPERTU

Krajevna organizacija RK Šentrupert, KS Šentrupert in OŠ dr. Pavla Lunačka imajo že kar tradicijo, da organizirajo srečanje starostnikov. To je dogodek, ki odmeva v starejših že nekaj časa pred srečanjem, še bolj pa po srečanju. Tako je bilo tudi v nedeljo, 25. aprila 2004, ko je bila avla osnovne šole kar tesna, veselje krajanov pa veliko. Še pred srečanjem je opravil dekan Mirko Simončič slovesno mašo, nato je vse pozdravila predsednica KO RK Šentrupert Marija Brezovar, pridružila se je predsednica Občinskega odbora RK Mojca Mihevc, nato pa še predsednik sveta KS Šentrupert Tone Rugelj. Osrednja počastitev je bila namenjena najstarejšemu zakonskemu paru – 90-letni Albinu Medved in 95-letnemu Rudiju Medvedu; oba zakonca sta še živahna, v njima je še dosti življenja, kot da ne štejeta let. Čestitkam se je v imenu RK s šopkom pridružil Edi Zavrl, predsednik sveta Tone Rugelj pa jima

je podaril ponatis Steklasove Zgodovine župnije Šent Rupert na Dolenjskem.

Seveda pa bi bilo brez petja dolgočasno; za prijetno vzdušje je – tudi že po tradiciji – poskrbel Vinogradniški pevski zbor Šentrupert, ki je natresel kup pesmi, zborovodja Venčeslav Zdravec pa je

pripomogel, da so pesmim pritegnili tudi starostniki.

Da je bil dogodek viden tudi na novomeški televiziji, pa je poskrbel vedno skrbni snemalec Janez Janežič.

Jože Zupan

ČESTITKA NAJSTAREJŠIMA ZAKONCEMA V KS ŠENTRUPERT

Če bi v predstavitev najstarejšega zakonskega para v naši krajevni skupnosti hoteli vključiti šalo, potem bi rekli: Ni važno, kdaj se poročiš, važno je, da dolgo živiš!

Tako bi lahko rekli za slavljenca Rudija Medveda, saj je že minilo 95 let, odkar se je rodil – Selce v Dolah pri Litiji je njegov rojstni kraj, za zakon pa se je odločil, ko je že korakal v 40. leto, a tudi pet let mlajša nevesta Albina, rojena Smrke, je že dopolnila 34 let, ko sta se vzela – a decembra bo tudi zanje praznik – 90-letnica življenja.

Draga je postala njun dom, ki so ga v petih letih napolnili štirje otroci – najprej trije sinovi Rudi, Franci in Stane – pri Stanetu je bilo ob porodu kar precej težav, zato babica ni svetovala, da bi imeli še kakšnega otroka, a želja po punčki je bila močnejša – pa še uresničila se je, ko je še Martina prišla na svet.

Kmetija je nudila preživetje, a treba je bilo trdo delati, pa tudi znati se, da je bilo dovolj hrane za sedemčlansko družino – poleg je sodila še stara mama, ki je skupaj z mamo Albino skrbela za vzgojo otrok.

Oče Rudi je s prekupčevanjem živine pripomogel, da je bilo vsaj enkrat tedensko, če ne celo dvakrat meso na mizi; to je pripomogel tudi s tem, da je vsepovsod, kamor je gnal živino, odšel peš – pa naj bo v Sevnico, Šentjernej ali Zidani Most.

Otroci so zdaj že vsi odrasli, sučejo se okrog Abrahama, tudi devet vnukov je na pragu odraslosti, zato zakonca Medved trdno upata, da bosta še dočakala nekaj pravnukov. To upanje je še toliko močnejše, ker je pri hiši le toliko bolezni, kot se spodobi za takšno starost – starost ni rada

sama, pravijo, a če je kaj narobe, rada prisluhne zdravnikovemu nasvetu.

Kar je pri zakoncih največ vredno, pa je spoznanje, da rada živita, rada delata in se imata brez besed rada.

Obdarjena pa sta še z eno vrednoto: Otroci in vnuki ju radi obiskujejo, vsako srečanje je praznik veselja, četudi je navaden dan.

Nekaj pa je sorodno tudi z vsemi nami: Dan je večkrat prekratek, zato je treba pogovor raztegniti dolgo v noč – ko pa je toliko stvari še treba povedati in toliko del opraviti.

Zato naj obema dolgost življenja traja in traja, naj traja sreča, ker imata drug drugega, da bosta lahko svojim vnukom povedala najlepšo pravljico: o življenju v dvoje!

Jože Zupan

III. SREČANJE KONJENIKOV

Konjerejsko društvo Šentrupert je v nedeljo, 30. maja 2004, pripravilo tretje srečanje konjenikov v Dragi pri Šentrupertu. Torej je prireditev postala tradicionalna.

Srečanja se vsako leto udeleži večje število konjenikov s svojimi ljubljenci – konji. Letos je bilo srečanje s predstavniki skoraj iz vse Slovenije. Nekateri konjeniki so na svojih konjih prijezdili že v soboto popoldne. Konjerejsko društvo Šentrupert jih je pogostilo z večerjo, nato so konjeniki prenočili na kozolcu, ki ga je Konjerejsko društvo lani postavilo, konji pa so našli mesto pod kozolcem.

Tudi letos je potekalo tekmovanje v nabadanju klobas. To poteka tako, da mora konjenik svojega konja spodbuditi v tek, pri tem pa z droga sneti klobaso, obešeno med dvema smrekama. Tekmovalo je 18 konjenikov.

Tekmovanje je zanimivo tudi za številne gledalce

Prva tri mesta so pripadla konjenikom in njihovim konjem iz Konjeniškega društva Šentrupert:

1. mesto: Damjan Prah iz Šentruperta
2. mesto: Miro Huč z Rakovnika
3. mesto: Ciril Bizjak ml. – prav tako z Rakovnika

Zbralo pa se je tudi veliko gledalcev, ki so v lepem vremenu uživali ob tekmovanju, pritegnili pa so jih tudi konji in lepo ohranjeni vozovi, s katerimi so se nekateri pripeljali na tekmovanje.

Andreja Primožič, tajnica

Pogled na osrednji prostor

IZ UPRAVNE ENOTE TREBNJE

OBVESTILO VSEM STRANKAM

Obveščamo vse stranke, da so uradne ure na Upravni enoti Trebnje po naslednjem urniku:

PONEDELJEK: od 8. do 12. ure in od 13. do 15. ure,
SREDA: od 8. do 12. ure in od 13. do 17. ure,
PETEK: od 8. do 13. ure.

KRAJEVNI URAD ŠENTRUPERT JE ODPRT OB PONEDELJKIH
 od 8. do 12. ure in od 13. do 15. ure.

INFORMACIJA O ZAMENJAVI OSEBNIH DOKUMENTOV

OSEBNE IZKAZNICE:

Osebnih izkaznic po vstopu v EU ne bo potrebno menjati, bo pa z veljavno oseбно izkaznico omogočen vstop in prebivanje do 90 dni v vseh državah članicah EU in Evropskega gospodarskega prostora (Islandija, Norveška, Švica in Liechtenstein).
 Še naprej bo mogoče z oseбно izkaznico potovati v Republiko Hrvaško.

POTNI LIST:

Potni list bo malenkostno spremenjen, vendar šele po spremembi Resolucije o enotnem formatu potnega lista.

BIOMETRIJA NA POTNEM LISTU:

Slovenija je ena izmed 27 držav, ki so jim ZDA omogočile, da njihovi državljani za obisk v ZDA do 90 dni ne potrebujejo vizuma, nedavno pa so ZDA določile 26. oktober 2004 za rok, ko bodo morale tudi te države začeti izdajati potne liste z biometričnimi identifikacijskimi podatki.

Slovenija bo tako do tega roka morala biti pripravljena za izdajanje biometričnih potnih listov.

PREPUSTNICE:

Mejna kontrola na notranjih mejah EU z Italijo, Avstrijo in Madžarsko še vedno ostaja. Ohranila se bo tako dolgo, dokler ne bo Slovenija polnopravno pristopila k schengenskemu sporazumu – predvidoma konec leta 2006. To pomeni, da je za prehod še vedno potreben ustrezni potovalni dokument – oseba izkaznica ali potni list. Tudi način prehajanja meje z Republiko Hrvaško ni spremenjen.

NOVOSTI NA PODROČJU UPRAVNIH ZADEV PROMETA

REGISTRске TABLICE

Registrske tablice so zdaj opremljene s predpisanim EU logo-znakom zlato rumene barve na modri podlagi, ki vsebuje razpoznavni znak Republike Slovenije in znak EU. Nekoliko so spremenjene oblike in dimenzije pisav.

1. Izdaja novih registrskih tablic, ko želi stranka obdržati obstoječe registrske oznake:

Stroški takih tablic trenutno zajemajo:

- upravno takso za vlogo v znesku 850 tolarjev;
- cena registrskih tablic za par je 4.300 tolarjev.

2. Izdaja novih registrskih tablic, ko stranka želi nove registrske oznake:

Stroški izdaje teh tablic in prometnega dovoljenja trenutno zajemajo:

- upravno takso v znesku 850 tolarjev;
- upravno takso za izdajo prometnega dovoljenja v znesku 2.550 tolarjev in
- ceno registrskih tablic za par v znesku 4.100 tolarjev.

PROMETNA DOVOLJENJA

Vozila, ki bodo prvič registrirana, bodo dobila nova prometna dovoljenja na novem EU obrazcu.

Opozarjamo, da bodo vsa že izdana prometna dovoljenja ostala v veljavi, na novem EU obrazcu pa se bodo izdajala le ob spremembi lastništva vozila, spremembi registrske oznake ali drugih sprememb podatkov o vozilu.

VOZNIŠKA DOVOLJENJA

1. Izdaja voznških dovoljenj na enotnem obrazcu

Eno leto po polnopravnem članstvu Republike Slovenije v EU se bodo pričela izdajati voznška dovoljenja na enotnem obrazcu, ki bo temeljil na modelu EU.

Začetek izdaje enotnega obrazca pa ne bo pomenil tudi začetka obvezne zamenjave voznških dovoljenj, izdanih na sedanjem obrazcu, ker bodo le-ta ostala v veljavi.

2. Medsebojno priznavanje voznških dovoljenj in zamenjava voznških dovoljenj, izdanih v drugih državah, članicah EU

Vozniška dovoljenja, ki jih izdajajo države članice EU, se medsebojno priznavajo. Z dnem polnopravnega članstva RS v EU bo Republika Slovenija imetnikom veljavnih voznških dovoljenj druge države članice EU, ki bodo stalno ali začasno prebivali v RS, na njihovo zahtevo zamenjala voznško dovoljenje za slovensko voznško dovoljenje in sicer za tiste kategorije vozil, ki jih smejo imetniki voziti na podlagi voznškega dovoljenja, ki ga bodo hoteli zamenjati.

Takim osebam se bo voznško dovoljenje zamenjalo brez opravljanja voznškega izpita in brez predložitve dokazila o duševni in telesni zmožnosti za vožnjo vozil.

Za imetnike voznških dovoljenj, ki niso izdani s strani držav članic EU, pa bo ob zamenjavi tujega veljavnega potniškega dovoljenja za slovensko voznško dovoljenje še naprej veljal 135. člen Zakona o varnosti cestnega prometa, ki določa pogoje, pod katerimi se lahko zamenja tuje voznško dovoljenje za slovensko voznško dovoljenje.

Natančnejša pojasnila v zvezi z novostmi na področju upravnih zadev prometa dobite v pritličju poslovne stavbe – Goliev trg 5, Trebnje, na

Oddelku za upravne notranje zadeve Upravne enote Trebnje, soba št. 35, kontaktne osebe pa so: Silva Kužnik, Berta Platiše in Andreja Kos – ali tel. št.: 07-3482-252.

UPRAVNA ENOTA TREBNJE

UTRIP ŽUPNIJE

Veroučno leto se je končalo in spet so tu počitnice, ki so jih veseli predvsem otroci, starejši pa moramo znati poskrbeti, da to ne bo stran vržen čas, temveč čas žetve. Župnijski počitniški programi so že polno zasedeni in upamo, da jih bomo preživeli čimbolj veselo in aktivno ter ostali povezani med seboj in z Bogom v vsakodnevni molitvi in obisku nedeljske svete maše tudi v krajih našega počitnikovanja in dopustovanja.

V pomladnih mesecih smo v župnijski pastoriali preganjali slabo vreme z različnimi aktivnostmi. No, mogoče pa je Bog vedno blagoslavljal naše podvige! Med prvomajskimi prazniki smo se z družinami odpravili v Veržej, kjer smo v prenovljenem Salezijanskem zavodu preživeli naporen, a za marsikoga nepozaben vikend. Že prvi večer smo spoznali samo ustanovo. Starši so se še posebej skrbno poglobili v svet branja knjig(!), otroci pa so imeli zato prost večer in so vsaj malo pozabili na knjige in šolo. Drugega dne smo se dodobra namočili v termah Banovci v neposredni bližini, popoldanske sončne žarke, ki so predrla oblačno nebo, pa smo izkoristili za sprehod po gozdni učni poti po rokavih Mure. Seveda je bil največji dogodek vožnja z brodom čez Muro. Zadnji dan pa smo si še ogledali Babičev mlin na Muri ter tako zaključili vesel oddih.

Takoj zatem smo se z veroučenci osmega razreda odpravili na Pohorje, kjer smo dočakali tudi vstop Slovenije v Evropsko unijo. Tudi ta vikend je bil počitniški in smo kar malo uživali v koristnem brezdelju. Zakurili smo kres ter večino večera preživeli ob igranju odbojke tja do zgodnjih jutranjih ur. V pričakovanju novega dne pa se je zgodilo, da so mladi namesto jutranjega poležavanja rajši vstali zelo zgodaj, zato je bila spet na vrsti odbojka. Ker je bila živahnost še večja, a utrujenosti nobene, smo se po kosilu odpravili na »krajši« sprehod po pohorskih gozdovih ter si ogledali veliko mravljišč, smučišč in preizkusili celo ostanke snega. Ko pa je to šlo nekaterim že v nos, smo se proti večeru vrnili v Dominikov dom, opravili prve šmarnice ter po večerji odšli igrati – odbojko. Zadnji dan je sledilo za nekatere nenavadno bujenje, saj so se zbudili mokri, nato pa smo po zajtrku začeli s temeljitim pospravljanjem in ga končali šele po kosilu.

Seveda nam ne bi bilo tako prijetno, če ne bi za naše želodčke poskrbela Krnčeva mama Stanislava.

Mesec maj je minil v znamenju šmarnic. Tudi letos smo se zbirali na različnih krajih ter prebirali zgodbe o svetnikih, starejši pa so prisluhnili pričevanjem tistih, ki jih je Gospod poklical na svojo pot, ter tako častili našo skupno nebeško mater Marijo.

V tem času je bil tudi srednjeevropski romarski shod v Marijinem Celju na Avstrijskem in pogumna skupina romarjev iz naše župnije je častno zastopala šentrupersko faro v množici sto tisoč vernikov.

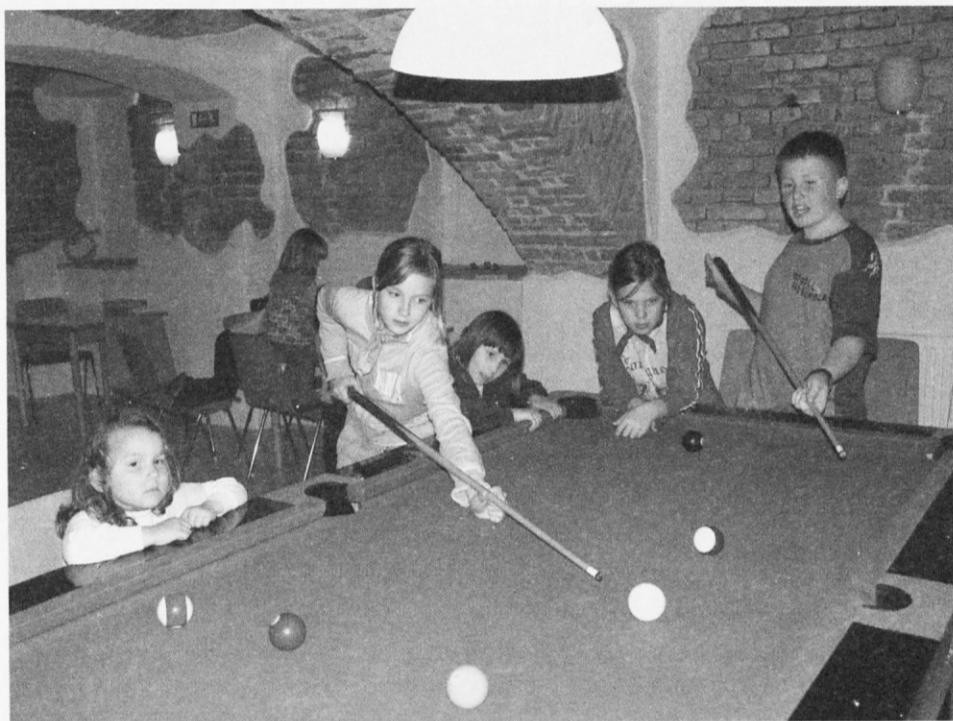
Pravi praznik za župnijo pa je bila slovesnost prvega svetega obhajila. 31 drugošolcev je prejelo ta zakrament in jih

tako še tesneje povezovalo z Jezusom. Vsi želimo, naj ta povezanost ostane trdna, da bodo rasli v dobroti in povezanosti med seboj in do Boga. Seveda bi bila priprava in sama slovesnost brez katehistinje s. Ivanke prav osiromašena.

Proti koncu šolskega in veroučnega leta so se dogodki kar množili. Otroški pevski zbor se je udeležil pevskega vikenda v Želimlju, kjer so skupaj z ostalimi otroškimi zbori iz vse Slovenije posneli novo zgoščenko s pesmimi za Oratorij 2004. Prvo soboto v juniju so otroci spet rajali na Črnem jezeru v Ljubljani in sodelovali v različnih delavnicah, srečanje pa zaključili s čudovito sveto mašo. Veroučenci so dobili spričevala ter Slomškova bralna priznanja. Bodoči birmanci so iz rok staršev prejeli Sveto pismo in tako začeli neposredno pripravo na birmo.

Ne smemo pozabiti tudi na mešani župnijski pevski zbor, ki poleg vestnega sodelovanja pri nedeljskih bogoslužjih in pogrebih sodeluje tudi na prireditvah izven naše župnije na raznih slovesnostih in pevskih revijah – med drugim tudi na II.

srečanju slovenskih čebelarjev na Lanšprežu. Dokler vse dejavnosti potekajo v globokem duhovnem sozvočju in ne zgolj zaradi aktivizma, se nam ni bati tudi aktivnega počitniškega »brezdelja«, ki nas čaka.

Tudi na območju materialnega upravljanja v naši župniji se stvari nadaljujejo. Dokončali smo z obnovo kora v župnijski cerkvi, ki čaka na orgle, ter z obnovo gotških oken v prezbiteriju, ki čakajo le še primerne zasteklitve. Nikoli ni dovolj zahvaljevanja, zato hvala vsem za vsakršno duhovno in materialno pomoč, predvsem pa za potrditev, da je vse to naše skupno čutenje in naše delo blagoslovljeno iz nebes.

Marko Suhoveršnik

MED ŠENTRUPERSKIMI KORENINAMI

SPREHOD Z JOSEPHINE:

NAJHITREJŠA AMERIČANKA S ŠENTRUPERSKIMI KORENINAMI

Vrata so bila že zaprta in mornarji so že bili pripravljeni na odhod na dolgo pot. Amalija je zamujala, komaj je še ujela ladjo, preskočiti je morala ladijsko ograjo. To je bil skok v neznano – skok v »Novi svet« ...

Amalija si je želela boljšega življenja. V letih njenega odraščanja so se Zorčevi iz Kamnja prebijali skozi veliko revščino, ki je takrat vladala v šentruperski dolini, in mlado Amalijo je čakalo trdo delo daleč od doma. Pri šestnajstih je peš odšla iz Kamnja in poskušala kot prodajalka na Krakovskem nabrežju v Ljubljani, poskušala je kot kuharska pomočnica v restavraciji nekje v predmestju Dunaja. Novice o boljšem življenju tam nekje v Ameriki, ki so se takrat širile, so vznemirile tudi mlado Amalijo. Odločila se je za pot.

Komaj polnoletna je prišla v New York. Pot je nadaljevala do Slovencev v Clevelandu in tam začela delo v tovarni. To je bila tovarna bonbonov, tistih bonbonov, o katerih je sanjala kot otrok. Zdelo se ji je, da se ji uresničujejo sanje. Preko znancev je spoznala mladega Jereba, ki je iz Žirovskega Vrha prišel v Chicago. Tam je mizaril – menda je znal izdelati prav lepe stole, spoznal pa se je tudi na popraviljanje klavirjev. Amalija se je zaljubila in odšla v Chicago, se poročila in nastala je Jerebova družina. Rodilo se jima je pet otrok, preselili so se v Akron blizu Clevelanda, postavila sta si hišo in Amalija se ni nikoli več vrnila v Slovenijo. Njena rojstna hiša v Kamnju pri Šentrupertu pa je propadala in danes ni moč videti ničesar več.

Maja leta 1912 se jima je rodila hči Josephine, ki ji je bil del slovenske radoživosti položen že v zibelko. Kot otrok je bila neprestano v gibanju, fantje so jo sprejeli medse, ko je bilo treba zaigrati pravi baseball. Preko pripovedovanja svoje matere Amalije je spoznavala Slovenijo in dolensko pokrajino. Še sedaj se Josephine spominja materinega pripovedovanja o dolenskih žitnih poljih in travnikih ter bistrih potokih, ob katerih so se kot otroci igrali. Spominja pa se tudi pripovedovanja o revščini, o tistih hudih stiskah, ki so včasih zarosile Amalijine oči. Tudi zaradi teh spominov se morda Amalija ni nikoli odločila za vrnitev, niti za obisk. Pri svojih otrocih, predvsem pri Josephine, pa je gojila ljubezen do Slovenije.

V sedemdesetih letih preteklega stoletja je radovednost in radoživost Josephine pripeljala v Slovenijo, v Šentrupert, v Kamnje. Uspelo ji je videti še nekaj ostankov hiše, kjer se je rodila mati Amalija. »Ljubim vsako minuto, ki sem jo preživela v Sloveniji, še posebno v krajih, kjer je živela moja mati,« pravi danes 92-letna Josephine. In teh minut ni bilo

malo, več kot petnajstkrat je z možem Frankom pripotovala v Slovenijo in vedno nekaj časa preživela tudi v Šentrupertu. Od leta 1988 pa sta jo začeli spremljati njeni dve hčeri Sandy in Molly, leta 1996 pa tudi vnukinja Julie in leta 1998 vnuk Jon.

Spominja se, da je ob prvem obisku v Sloveniji znala reči le »dober dan« in »na svidenje«, vendar pa je vseeno začutila ljubezen do dežele in jezika svojih staršev. Slovensko sta se oče in mati med seboj pogovarjala, od otrok pa tega nista zahtevala. Mlada Josephine je sicer z veseljem brala pisma v slovenščini, ki jih je Amalija v znak zahvale za marsikateri paket prejela od Angele iz Šentruperta, razumela pa je bolj malo. Josephine jih je na glas brala pred vso družino in Amalija jih je prevajala. Po prvem obisku se je Josephine vpisala v večerno šolo slovenščine v bližnjem Barbertonu in ob vsakem njenem naslednjem obisku je bila njena slovenščina boljša. V Ameriko se je vedno vračala z mnogimi vtisi o prijetnih

ljudeh in lepi pokrajini. Njeni kovčki so bili vedno polni spominkov in daril iz Slovenije. Vse prinesene stvari je vedno razložila na veliko mizo v svoji dnevni sobi in še tedne jih je imela tam ter jih ob pripovedovanju zgodb iz Slovenije ponosno razkazovala sorodnikom in prijateljem.

V letu 1988, ko je bila stara 76 let, pa se je v njej prebudila še ena ljubezen, začela je tekmovali v teku. »Kot da bi se življenje ponovno začelo pri 76 letih, ko sem začela teči,« je kasneje v reviji Ohio' s Heritage izjavila Josephine. Takrat je bil zaključek državnega tekmovanja za starejše v njenem domačem Akronu. Naslednje leto pa je že sodelovala na nacionalnem tekmovanju v teku v St. Louisu v Missouriju (Senior Olimps). Od takrat tekmuje vsako leto. Tudi letos je vpisana kot tekmovalka na državnem finalnem prvenstvu, ponovno v njenem domačem Akronu.

Tek je bil njeno prerojenje, postal je njen življenjski slog. Tekmuje na 100, 200, 400,

800 in 1500 metrov. V svoji zbirki ima preko sto medalj, kar nekaj med njimi je zlatih. Ponosna je na svoj svetovni rekord, ki ga je v teku postavila v svoji starostni skupini. Dobila je tudi nekaj lepih lokalnih priznanj, med katerimi je najbolj ponosna na priznanje »Summit Conty Sports Hall of Fame« – za atlete vseh starosti.

»Josephine Gregg je s svojimi 165 centimetri in dobrimi 45 kilogrami prava podoba zdravega življenja,« je leta 1997 zapisal Akron Beacon Journal, ko je postala najhitrejša Američanka v svoji skupini. Na vprašanje o skrivnosti njene vitalnosti, je novinarju razkrila: »Celo življenje plešem polko, to je zame najljubša vaja.«

Zna uživati vsak dan svojega življenja. Dan začne z ovsenimi kosmiči in vitaminskim sokom ter nadaljuje z vajami in s tekom, najpogosteje pa dan zaključi s prijatelji ob plesu polke – in kot pravi ona: »The faster, the better.«

Jože Uhan

ŠOLSKI IN KULTURNI UTRIP

DOGAJANJA V ŠOLI

KAKO SO VČASIH PRAZNOVALI V ŠENTRUPERTU

»DA PRETEKLOST NE USAHNE V POZABI«

Na šoli dr. Pavla Lunačka v Šentrupertu se že dolgo zavedamo, da je spoštovanje dediščine spoštovanje samega sebe.

Že naši dedki, pradedki, babice in prababice so dobro poznali pregovor: »Če praznike opustiš, prazniki zapustijo tebe.«

Prazniki že tisočletja napolnjujejo človeško življenje, ga razbremenjujejo in osmišljajo. Vsak posameznik vsaj za kratek čas pozabi na težave in skrbi.

Učenci in učitelji pa smo poskrbeli, da praznovanja ne bodo usahnila v pozabi. Kar nekaj mesecev smo skrbno raziskovali, kako so v našem okolju v preteklosti praznovanja potekala. Učenci so z vprašalniki spraševali dedke in babice ter nekatere starejše krajanke.

Zbrano gradivo je zelo bogato, saj zajema natančen opis kar 15 praznovanj, ki so potekala skozi letne čase. To so trgatve, ki je bila najlepše jesensko opravilo, martinovanje, miklavževanje, ki so se ga najbolj veselili otroci, koline, božič, tepežkanje, dan sv. treh kraljev, ženitovanje, pustovanje, gregorjevo in sejem na Veseli Gori, cvetna nedelja, velika noč, godovanje, žetev in mlačev.

Del zbranega gradiva smo predstavili na

prireditvi, ki je bila 8. junija. Pripravili smo tudi razstavo posameznih praznovanj, kjer pa ni manjkalo kulinarčnih dobrot, ki so jih učenci 7. razreda spretno oblikovali in spekli v pekarni Bistrica.

Vsem babicam, dedkom ... – skratka, vsem, ki ste nam pomagali in s svojim prispevkom obogatili naše skupno delo, se najlepše zahvaljujem.

Potrudili se bomo, da bo zbrano gradivo v izboru izšlo tudi v knjižni obliki – za poskušnjo pa že zdaj nekaj drobcev iz naše zakladnice!

*Janja Jerovšek,
vodja raziskovalne naloge*

VOŠČILI ZA GOD

Koder vaša noga hodi,
naj vas božja roka vodi.
Po vseh potih naših dni
naj vam sveta luč gori.
Ko pa pride čas ločenja,
konec vašega življenja,
naj bo Jezus in Marija
vaša sveta tovarišija.
Na konč pa vam podaj
nebeški raj.

Ur'ca je že štir' odbila,
slišala sem farni zvon.
Ta ur'ca mi je naznanila,
da bo danes vaš patron.
Srčno hočem pristopiti
in veseli god voščiti;
da bi zdravi in veseli,
dolgo let še doživeli.
Ko pa pride grenka smrt,
naj vam bo sveti raj odprt.

MIKLAVŽEVANJE:

Tako so otroci klicali svojega dobrotnika:

Pridi, pridi, sveti Miklavž,
in obišči nas sedaj.
Vsi te pričakujemo
in se že radujemo.
Pridnim boš darila delil,
saj si vedno dober bil,
če pa ne veš, kje smo doma,
naj te sveti angel pripelja.

MARTINOVANJE:

Takole je odmevalo z vinorodnih gričev:

Janez, pij, pij pa druž'ga si nalij,
nikar ne pozabi na Jezusa ti,
ker Jezus je z nam', Marija je z nam',
svet Jožef na desni stran'.
Vlivaj, vlivaj, ven ga spij
pa druž'ga nalij.

Oj, svet' Martin, požegnaj ga,
debelo gos naj zraven da.
Tu leže roke, noge in tud' rebra
od Martinka Kebra.
Pil je rad in tud' ljubu,
če je le pril'ko dubu.
Prišel je svet' Martin,
naredil iz mošta vin'.

BOGATO ŠOLSKO LETO V PRVEM LETU DEVETLETNEGA ŠOLANJA

Pred tednom dni je končala osnovno šolanje letošnja generacija osmošolcev, v teh dneh pa še ostali. Tudi letos ugotavljamo, kaj nam je uspelo v tem šolskem letu. Znova ugotavljamo, da so bili številni učenci skupaj z učitelji poleg pouka dejavni pri mnogih interesnih dejavnostih.

Vsi učenci, ki so letos na državnih tekmovanjih prejeli zlata priznanja, so bili sprejeti pri gospe županji Marici Škoda. Bera zlatih medalj je na naši šoli kar precejšnja:

Zlato VEGOVO priznanje – za znanje v matematiki – je dobila sedmošolka Tjaša BRCAR, zlato priznanje iz ZGODOVINE je usvojila osmošolka Nina BARTOLJ. Zlato priznanje iz poznavanja SLADKORNE BOLEZNI je bilo namenjeno Tjaši BRCAR. Kar osem učencev naše šole pa je dobilo zlato priznanje iz VESELE ŠOLE: Irena

BARTOLJ, Simona GRIČAR in Aleš BRCAR iz tretjega razreda, Žiga SITAR in Sara BREZNIKAR iz četrtega razreda, Tjaša BRCAR in Monika JERIČ iz sedmega razreda in Matic JURGLIČ iz osmega razreda.

Še večje je število tistih, ki so dobili srebrna priznanja:

Cankarjevo srebrno priznanje: Tjaša Brcar in Anže Mikec, 7. razred
Srebrno priznanje iz kemije: Tjaša Brcar in Anže Mikec, 7. razred
Srebrno priznanje iz matematike: Tjaž Brezovar in Tjaša Brcar, 7. razred
Matic Jurglič in Nina Bartolj, 8. razred

Srebrno priznanje pri Veseli šoli:

Barbara Hočevnar, Simona Gričar, Aleš Brcar in Irena Bartolj, 3. razred
Petra Mejaš, Junja Golob, Sara Breznikar, Loreta Jerič, Jure Bartol, Žiga Sitar in Nina Zaplatar, 4. razred
Tjaša Brcar, Monika Jerič in Metka Banič, 7. razred
Nina Bartolj in Matic Jurglič, 8. razred.

Seveda niso pomembna le srebrna in zlata priznanja; pomembno je, da učenci pametno zapolnijo prosti čas in se ob tem tudi mnogo koristnega naučijo. Letos so bili zelo uspešni šahisti. Na vseh tekmovanjih so dosegali dobre rezultate, med drugim 9. mesto na državnem ekipnem tekmovanju.

Tudi mladi tehniki so bili izvrstni. Uvrstili so se na državno tekmovanje, kjer je Miha Breznikar s svojim izdelkom Slovenija v EU dobil srebrno priznanje.

Vse leto so se naši učenci udeleževali športnih tekmovanj: v badmintonu, košarki, nogometu. Na področnem prvenstvu v badmintonu je bil zelo uspešen Samo Podlogar, mlajše in starejše deklice so se uvrstile na področno prvenstvo v košarki, kjer so starejše deklice zasedle tretje mesto, mlajše pa odlično drugo mesto.

Učenci so se izkazali tudi na občinskem prvenstvu v krosu: 1. mesto je zasedla Sabina Petje, 2. mesto Junja Golob in Marko Lamovšek, 3. mesto Nadja Brcar. Odlično so se odrezali tudi na občinskem prvenstvu v atletiki. Prvo mesto so usvojili: Nejc Smrke – 600 m, Urška Jerovšerk – daljina, Sabina Petje – 600 m. Drugo mesto: Matej Kalčič – daljina, Eva Gruden – 300 m, Marjeta Primožič – žogica. Tretje mesto: Gregor Lampret – daljina, Jernej Kašič – 300 m.

Zahvala gre tudi učiteljem, mentorjem, ki so si skupaj z učenci prizadevali za čim boljše rezultate.

Učencem in staršem želim prijetne počitniške dni!

Apolonija Rugelj, ravnateljica

Z novimi imeni tudi iz Šentruperta

Rastoča knjiga je plemenito kulturno dejanje, nastalo ob prelomu tisočletja. Z njim smo za vse čase potrdili, da je slovenski narod skozi vsa obdobja zgodovine bistveno zaznamovala kultura – od Brižinskih spomenikov preko Trubarja, Prešerna in Cankarja do nedavno odkritega kipa Rastoča deklica, ki simbolizira nenehno rast slovenskega naroda.

Ideja o Rastoči knjigi je zrasla na Dolenjskem, njen idejni oče je dr. Janez Gabrijelčič, zamisel pa je takoj pritegnila tako Akademijo in Univerzo kot Državni svet in gospodarstvo. Pečat gibanju je dala tudi prva predsednica Rastoče knjige Tatjana Fink, zdaj pa to poslanstvo opravlja Cvetka Selšek.

Občina Trebnje pa je prva v Sloveniji, ki je s stalno razstavo skušala oteti pozabi vidna imena preteklosti in sedanjosti, ki so s svojim delom dala pečat tako trebanjskemu kot slovenskemu prostoru. Že ob prvi predstavitvi lani se je nabralo kar nekaj imen iz naše krajevne skupnosti – letos pa se je to število še povečalo.

Med imeni, ki jih bolj skopo predstavljamo, so prisotna:

Jurij SLATKONJA – le-ta je 1520 blagoslovil šentrupersko cerkev, postal je dunajski škof.

Slikar Fortunant BERGANT ima znamenito podobo v cerkvi na Veseli Gori.

Slikar in kipar Anton POSTL se je poročil v Šentrupert in postal pomemben dolenski baročni slikar.

Vincenc VOVK, dekan in gospodarstvenik, je prvi skrbel za obnovo kulturne dediščine.

Družina SKEOL: Franc, zdravnik, njegova hči Ana je bila slikarka in pianistka, Janez, odvetnik in politik.

Jožef STERGER, lovski pisatelj, **Leopold GORENJEČ**, prevajalec.

Janez WOLF, slikar, avtor slike sv. Ruperta, **Jože BRCAR**, zbiralec ljudskega blaga.

Aleksander LUNAČEK, zgleden šolnik, strokovni pisec, sadjar in čebelar.

Justin ARHAR, šolnik in narodno-prosvetni delavec.

Leopold KOZLEVČAR, zbiralec starin in dobrotnik.

V osrednjem delu stalne razstave pa so na novo naslednja imena:

Hema KRŠKA, svetnica, kneginja, lastnica večine slovenskega ozemlja.

Josip Emanuel BARBO, slovenski deželni in državni poslanec.

Franc ZUPANČIČ, podjetnik in letalec.

V nadaljnjem širjenju razstave pa se bodo postopno pojavljala tudi mlajša imena.

Jože Zupan

V soboto, 5. junija 2004, se je v Šentrupertu pričelo **KULTURNO POLETJE**. Kot prvi v sklopu prireditev Poletje v Šentrupertu je nastopila priznana skupina **Terra Folk** in navdušila občinstvo v cerkvi sv. Ruperta.

IZ NEBES V EVROPO

Vstop Slovenije v Evropsko unijo smo proslavili 30. aprila 2004 na osrednji občinski prireditvi v Nebesih nad Šentrupertom.

Turistično društvo Šentrupert je v organizacijsko skupino povabilo tudi ostala društva v kraju in seveda Krajevno skupnost Šentrupert ter v sodelovanju z Občino Trebnje izpeljalo prireditev.

Zmajarsko društvo PRELET Šentrupert je poskrbelo za postavitve kresa. S skupnimi prizadevanji smo postavili mlaj, oder za nastopajoče, organizirali ognjemet in poskrbeli za gostinsko ponudbo in vse ostalo, kar sodi k takšnim prireditvam.

Prireditev se je pričela z nastopom Pihalnega orkestra sv. Ruperta Šentrupert in se nadaljevala s pozdravom županje Občine Trebnje Marice Škoda ter s slavnostnim govornikom – dobitnikom letošnje Golieve plakete za življenjsko delo Jožetom Falknerjem.

V nadaljevanju programa smo lahko prisluhnili tudi evropskemu prvaku Janezu Lekšetju iz Škocjana v igranju na harmoniko.

Prireditev je povezovala Ljudmila Bajc.

Ob koncu uradnega dela smo na mlaj dvignili evropsko zastavo ter zastavo Planinske zveze Slovenije, županja pa je prižgala kres, na odru pa je za zabavo poskrbel še ansambel Vrisk.

V prvih minutah naše pridružitve Evropski uniji pa je ognjemet skoraj deset minut razsvetljeval nebo nad Nebesi.

Na prireditev je prišlo med 300 in 500 obiskovalcev, kar ocenjujemo za zelo dober obisk, saj se je bilo neprestano bati, da se bo ulil dež.

V imenu Občine Trebnje in Turističnega društva Šentrupert, ki je formalno prevzelo organizacijo prireditve, se iskreno zahvaljujem članom sveta KS Šentrupert, vsem prizadevnim članom ostalih društev, še posebej Zmajarskemu društvu PRELET, ki so s svojim delom pripomogli, da je prireditev uspela. Še posebna zahvala pa velja Borštinarjevima, lastnikoma domačije v Nebesih, za vzorno sodelovanje pri izpeljavi prireditve.

Rupert Gole, predsednik

Županja Marica Škoda je v prvih minutah "Evrope" pozdravila in čestitala vsem prisotnim

MED KNJIGAMI

Ob dnevu slovenske knjige je Bralno društvo za Dolenjsko, Belo krajino in Posavje v sodelovanju z Osnovno šolo dr. Pavla Lunačka in založbo Karantanijo predstavilo izvirno delo pisateljice Berte Golob **POGLEDI S HIŠNEGA PRAGA**. Pisateljica Berta Golob je bila kar nekajkrat v Šentrupertu – tako v šoli kot župnišču, kjer se je izkazala kot čudovita vez med starši in šolo.

Utrinki knjige so se resnično rojevali na hišnem pragu, ki je pisateljici okno v svet, hkrati pa nam vsem da izjemno sporočilo: »Lepo je s hišnega praga gledati v svet. Še lepše pa se je iz sveta vrniti na hišni prag.« Delo odlikuje izbrana materinščina – je kot brevir slovenske besede, zato ni čudno, če je delo naletelo na precejšnjo odmevnost tako pri nas kot v zamejstvu.

Delo je prikupno ilustriral Marjan Manček, ki je ilustriral največ del pisateljice Berte Golob; za šolsko zbirko Izvirnih ilustracij mladinskih del pa je podaril poskusno ilustracijo za naslovnico – torej ilustracijo, ki je nikjer drugje ni mogoče videti. V kulturnem programu sta sodelovali Glasbena šola Trebnje in Osnovna šola dr. Pavla Lunačka Šentrupert.

Bralno društvo pa je tudi pripravilo predstavitev dela domačinke Majde KRNC **BISERI V OČEH**. Predstavitev se je razlikovala od ostalih; poleg rednih obiskovalcev se je zbralo tudi veliko sorodnikov, vendar smo se vsi počutili kot velika družina. V glasbenem delu so sodelovali najožji sorodniki, med njimi tudi nečak Milan Hudnik, profesor na Srednji glasbeni šoli v Ljubljani.

Pri obeh predstavitevah sta sodelovala slavistka Janja Jerovšek in urednik obeh knjig Jože Zupan.

Prav pa je, da bežno omenim tudi knjigi, ki sta nastali na našem področju:

Najprej je to spominski zbornik **5 PRIJATELJSTVOM DO KONCA**, posvečen lani umrlemu ilustratorju Lucijanu Reščiču. V njem so ohranjeni spomini na ilustratorja, njegova dela, ocena njegovega dela, precej pa je tudi tekstov, ki jih je napisal Lucijan Reščič.

Še vedno pa je edina stalna razstava Reščičevih ilustracij na šentruperski šoli; v stalni zbirki je preko 20 Reščičevih originalov. Delo je izdala Zveza kulturnih društev Trebnje, oblikoval ga je Rupert Gole, gradivo pa je zbral in uredil Jože Zupan.

Ob 11. shodu slovenskih čebelarjev na Lanšprežu je izšel zbornik o Petru Pavlu GLAVARJU z naslovom **OBUIJENI SPOMIN**, ki ga je prav tako oblikoval Rupert Gole, izdala pa Čebelarska zveza Slovenije – gradivo je zbral univ. dipl. inž. gozdarstva Franci Šivic. V njem je tudi zapis o obujanju spomina na Petra Pavla Glavarja v Občini Trebnje. Ob tem ima pomemben delež tudi Šentrupert: ob 200. obletnici Glavarjeve smrti je Čebelarska družina Mirna-Šentrupert v graščini na Veseli Gori odprla čebelarsko sobo, na pročelju stavbe pa je spominska plošča, posvečena Petru Pavlu Glavarju.

Prvi, ki je širil ljubezen do čebel v 20. stoletju, pa je bil učitelj in ravnatelj šentruperske šole Aleksander LUNAČEK, ki je s praktičnim delom in s strokovnimi članki praktično obogatil tudi današnje čebelarje. Prvi, ki se je zavzemal za obnovo kapele sv. Jožefa na Lanšprežu, v kateri so Glavarjevi posmrtni ostanki, pa je bil prvi tajnik pred 85 leti ustanovljenega čebelarskega društva v Šentrupertu – Maks KURENT.

Jože Zupan

SPOMINJANJA

SPET NEKAJ O DRAŽANIH

SKRB ZA ZDRAVLJENJE V NAŠI VASI

Proti prehladu so pripravili žajbelj, bezgovo cvetje, ajbiš in materino dušico. Če je bil otrok slaboten, so za hrano uporabili koprive s smetano in krompirjem. Če je bolela glava, je pomagal svež krompir na čelu, proti bolečinam v trebuhu pa so pomagale kamilice, kumina, janež, česen, poprova meta. Če si se udaril v prst na nogi, je prav prišel peteršilj, ob gnojnih ranah pa trpotec, pesino pero ali kožica od sala. Za želodčne težave so pomagali pelin, tavžent roža in kamilice, če pa je bolel zob, smo dali hrenovo pero na tilnik, ko pa je začelo peči, je bilo treba pero sneti. Če se je žanjica urezala s srpom, je takoj dala na rano zmečkan osat.

Možem je ob košnji pomagal lipov čaj s slivovko, zavrelo vino s sivko, pa jed trije, da so lažje kosili.

Če so bile živali po porodu slabotne, je pomagalo pet svežih jajc, za apetit so bile dobre suhe koprive, pri napenjanju pa encijanovo žganje in kamilice. Pri driski telet pa je bilo treba uporabiti kamilice in rman.

Za zimski čas so veliko posušili tudi sadja.

Še nekaj pregovorov v zvezi z zdravjem:

VARČNO UPORABLJAJMO SVOJE TELO, KER JE UNIČLJIVO!

ČE STOJIŠ NA AKTIVIRANI MINI, NE VEŠ, KAKO DOLGO VRVICO IMA.

NE SKAČI V VODO, ČE NISI PREPRIČAN O NJENI GLOBINI!

Kristina Majcen

HVALNICA ROJSTNI VASI

Lepa je vasica Draga,
ker med trtami leži.
K sebi vedno rada vabi
dobrega srca ljudi.

Tu je vince, tu je pesem,
so dekleta, je ljubezen.
Lepa je vasica Draga,
vsak vesel naj v njej živi.

Rodna ti vasica moja,
vinska trta te krasi.
S sladkim vincem se ponašaš,
ki daleč naokrog slovi.

V mojem srcu si najdražja,
tukaj moj je rojstni dom.
Lepa si, vasica Draga,
vedno te jaz ljubil bom.

Viktor Gregorčič

ROMANJE NA ZAPLAZ

Na Veseli Gori pri cerkvi smo se zbrali
in se skupaj na romanje podali,
na romanje k Mariji na Zaplaz,
da bi Njemu priporočila nas.

Korajžno smo na pot odšli,
drug drugega spodbujali,
da srečno bi na cilj prišli
po poti gozdni, strmi in vijugasti.

Potovanje kar dolgo je bilo,
z dobro voljo združeno,
tudi prošnje so bile vmes,
da ne bi nas namočil dež.

Nazadnje zmagali smo vsi,
pri maši se za vse zahvalili,
prosili, da zdravi bi bili,
da ob letu spet bi skupaj romali.

Tilka Gorenc

Omenili smo že, da bo 1. septembra minilo 50 let, odkar je bila šola predana svojemu namenu. Ker pa je bila v letih po osvoboditvi prostorska stiska zelo velika, se je posamezna učilnica uporabljala že pred uradnim odprtjem.

Fotografija prikazuje učiteljski kolektiv v šolskem letu 1951/52.

Bi - nekdanji učenci - še prepoznali posamezne osebe?

Stojijo: Marija Brezovar, Pavla Škarja, Bojan Brezovar in Anica Kenda,

sedijo pa: Mihaela Hvala, Matija Brezovar in Marija Schrott.

Pravijo, da ni novica, če pes ugrizne človeka. Novica je, kadar človek ugrizne psa. Če je to res, potem ni novica, da so v Goriških Brdih ali pa v Brusnicah obrodile češnje, saj so tam doma. Lahko pa bi bila »novička«, da so češnje bogato obrodile sredi Šentruperta. Upamo, da se nanje ne bo spustila kakšna velika jata »škorcev!«

Vinko Ahlin

Fotografija bi lahko bila spomin na stare dobre čase, ko se je še veliko delo »udarniško« opravilo, vendar je bila pred kratkim posneta. Še posebno veseli dejstvo, da sorodstvena, sosedska in prijateljska pomoč ni utonila v pozabo. Iskrena hvala vsem, ki ste nam pri tem velikem delu pomagali!

Vinko Ahlin

ŠentRUPERT

GLASILO KRAJEVNE SKUPNOSTI ŠENTRUPERT - LETO: VI. / 2

junij 2004

USTANOVITELJICA: KRAJEVNA SKUPNOST ŠENTRUPERT - zanjo: Tone Rugelj

UREDNIŠKI ODBOR: Rupert Gole, Polona Rugelj, Mirko Šimončič, Jože Zupan in Damjan Zupančič

OBLIKOVANJE IN PRELOM: Rupert Gole

TISK: KOPO d. o. o., Mirna

Glasilo izhaja štirikrat letno. Naklada: 1000 izvodov.

Po zakonu o DDV se za glasilo plačuje 8,5% davek od prometa proizvodov.